

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 5/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om kompensationsbidrag, mil- jöstöd för jordbruket samt om vissa andra stöd som har samband med förbättrande av miljöns och landsbygdens tillstånd

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 23 mars 2010 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om kompensationsbidrag, miljöstödet för jordbruket samt om vissa andra stöd som har samband med förbättrande av miljöns och landsbygdens tillstånd (RP 20/2010 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- äldre regeringssekreterare Katri Valjakka, jord- och skogsbruksministeriet

- direktör Seppo Aaltonen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- ordförande Holger Falck, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- justitieministeriet
- finansministeriet
- miljöministeriet
- Landsbygdsverket
- Egentliga Finlands närings-, trafik- och miljöcentral
- Maaseudun kehittäjäry
- Norra Karelen närings-, trafik- och miljöcentral.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att lagen om kompensationsbidrag, miljöstödet för jordbruket samt om vissa andra stöd som har samband med förbättrande av miljöns och landsbygdens tillstånd får bestämmelser om minimiarealen för icke-produktiva investeringar och om möjligheten att till en annan aktör överföra den rätt till stöd för icke-produktiva investeringar som följer av ett stödbeslut. Lagen får också bestämmelser om hävning av avtal. Dessutom föreslås det

lagen föreskriva att minskningar av stödet till följd av överträdelse av tvärvillkoren inte görs, om det med hänsyn till överträdelsens allvarlighet, omfattning och varaktighet är fråga om en mindre överträdelse. I lagen görs även några tekniska ändringar som beror på ändringar i Europeiska unionens lagstiftning.

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Enligt rådets förordning om landsbygdsutveckling (EG nr 1698/2005) ska varje medlemsstat ha sin egen nationella strategiska plan för landsbygdsutveckling. Enligt rådets förordning om landsbygdsutveckling ska den nationella strategiska planen genomföras genom landsbygdsutvecklingsprogram via ett antal åtgärder som samordnas enligt axlarna i avdelning IV i förordningen. De fyra axlarna är: att förbättra konkurrenskraften inom jord- och skogsbruket, att förbättra miljön och landsbygden, livskvalitet och diversifierad ekonomi på landsbygden plus Leader.

Lagen om kompensationsbidrag, miljöstöd för jordbruket samt om vissa andra stöd som har samband med förbättrande av miljön och landsbygdens tillstånd (1440/2006) trädde i kraft den 1 januari 2007. Genom lagen föreskrivs det centraliserat om de områden och stöd som ingår i axel två (att förbättra miljön och landsbygden) i Europeiska gemenskapens förordning om landsbygdsutveckling. Stöden i axel två omfattar de stöd för naturbetingade svårigheter i bergsområden och för andra områden med svårigheter som avses i artikel 37 i förordningen, stöd för miljövänligt jordbruk enligt artikel 39, stöd för djurens välbefinnande enligt artikel 40 och stöd för icke-produktiva investeringar enligt artikel 41.

Beträffande 6 § 2 mom. framhåller utskottet att stödet till icke-produktiva investeringar hittills bara har getts till 0,30 hektar stora arealer för skötsel av värdbiotoper. Nu skrivs denna regel in i lagen. Arealen får bestå av flera mindre skiften förusatt att de tillsammans har en areal på 0,30 hektar. I de stödberättigade kostnaderna får det ingå upprustning av konstruktioner (trästaket, stenrösen, lador m.m.), men det är inte obligatoriskt och det finns ingen minimiersättning för dem.

I 9 § läggs ett nytt 5 mom. till om villkoren för att häva ett avtal. Närings-, trafik- och miljöcentralen får häva ett avtal, om den jordbrukare som har ingått avtalet har hemlighållit någon omständighet av väsentlig betydelse med tanke på avta-

let eller lämnat en väsentligen oriktig uppgift om en sådan omständighet. Ett annat fall är om jordbrukaren eller en senare ägare till gården, som avtalet har överförs till, i väsentlig grad bryter mot avtalsvillkoren. I motiven till propositionen anges de situationer då det kan vara motiverat att häva ett avtal. Det är angeläget att bestämmelsen bara tillämpas i situationer då förfarandet utan tvekan har varit felaktigt och jordbrukaren medvetet har brutit mot avtalet, anser utskottet. Med avseende på jordbrukarnas rättssäkerhet är det dessutom viktigt att beslutet att häva avtalet kan överklagas enligt 24 §. Vidare vill utskottet påpeka att stödssystemen för jordbruket har blivit mycket komplicerade. Det betyder att risken för ofrivilliga fel inom jordbruksförvaltningen är stor. Följaktligen bör stödssystemen och bestämmelserna förtydligas och byråkratin bantas ner.

Sammanfattningsvis anser utskottet propositionen nödvändig och lämplig. Utskottet tillstyrker alltså lagförslaget, men med anmärkningarna ovan och ändringsförslagen nedan.

Detaljmotivering

Ikraftträdandebestämmelsen. Lagen gäller axel två (att förbättra miljön och landsbygden) och i 10 § föreslås ett tillägg om att stödet inte behöver minskas till följd av överträdelse av tvärvillkoren, om det med hänsyn till överträdelens allvarlighet, omfattning och varaktighet är fråga om en mindre överträdelse. Ändringen beror på rådets förordning nr 74/2009 om ändring av förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling som huvudsakligen trädde i kraft den 1 januari 2009. Möjligheten att låta bli att minska stödet på grund av mindre överträdelser av tvärvillkoren i fråga om stöd på grund av axeln (axel två) i den aktuella lagändringen trädde i kraft först den 1 januari 2010.

I information till utskottet sägs det att kontrollerna av tvärvillkoren för de stöd som bevil-

jas på grund av den aktuella lagen har kommit i gång till vissa delar, men att de inte kan slutföras i vår. Om lagändringarna kan träda i kraft våren 2010, kvarstår fortfarande kontrollerna av alla stödtagare. Då kan det föreslagna 10 § 3 mom. tillämpas från och med 2010 om ikraftträdandebestämmelsen kompletteras. Det betyder samtidigt att mindre överträdelser av tvärvillkoren som upptäcks vid kontrollerna i år inte behöver beläggas med sanktioner, oberoende av om kontrollen har inletts på gården när lagen träder i kraft eller om kontrollerna börjar först när lagändringen har trätt i kraft.

Följaktligen föreslår utskottet att ikraftträdandebestämmelsen kompletteras med ett nytt 2 mom. om att 10 § 3 mom. ska tillämpas på de fall där kontrollerna av tvärvillkoren har inletts efter den 1 januari 2010 och där beslut om påföljder inte har fattats när lagen träder i kraft.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget enligt propositionen men ikraftträdandebestämmelsen med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

Ikraftträdandebestämmelsen

(1 mom. som i RP)

Denna lags 10 § 3 mom. tillämpas på fall där tillsynen över tvärvillkoren har inletts efter den 1 januari 2010 och där beslut om tillsynspåföljder inte har fattats när lagen träder i kraft. (Nytt)

(3 mom. som 2 mom. i RP)

Helsingfors den 14 april 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jari Leppä /cent
vordf. Pertti Hemmilä /saml
medl. Lasse Hautala /cent
Hannu Hoskonen /cent
Anne Kalmari /cent
Johanna Karimäki /gröna
Lauri Kähkönen /sd
Esa Lahtela /sd

Mats Nylund /sv
Pertti Oinonen /saf
Klaus Pentti /cent
Petri Pihlajaniemi /saml
Erkki Pulliainen /gröna
Kari Rajamäki /sd
Arto Satonen /saml
Katja Taimela /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.